

Kính thưa Thầy và các Thầy Cô!

Chúng con xin phép chia sẻ một số nội dung chính mà chúng con ghi chép trong bài Thầy Vọng Tây giảng từ 4h50' đến 6h00', sáng thứ Tư, ngày 08/04/2026.

PHẬT HỌC THƯỜNG THỨC

Bài 394: Không ghét người ác – không nhớ ác xưa

Người ác là những người đã từng là chúng ta không vui, dù đối diện với những người như thế, chúng ta vẫn phải quên đi. Những việc ác xưa mà người ta gây thù chuốc oán, gây lỗi cho mình mà chúng ta giữ mãi không quên thì việc này sẽ trở thành chướng ngại khiến chúng ta không có sự an tịnh. Hòa Thượng nói: ***“Thân là một đệ tử của Phật, nếu chúng ta phát tâm hoằng dương Phật pháp, phát tâm làm lợi ích chúng sanh thì chúng ta phải dẹp bỏ đi những chướng ngại này và còn phải hiểu được thời tiết nhân duyên nữa.”***

Việc này là rất quan trọng! Đôi khi nhân duyên đến rồi nhưng chỉ vì sự chênh mảng, chân chừ của mình mà chúng ta làm người ta mất đi cơ hội. Trước đây, có nhiều người muốn tri ân cha mẹ bởi cha mẹ không có hạnh phúc nào bằng khi được người con của mình làm như vậy. Tuy nhiên, vì sự qua loa của chúng ta mà người ta bị mất đi cơ hội hành hiếu. Do đó, trên Kinh Địa Tạng, Phật khẳng định chúng sanh cõi Diêm Phù Đề, khởi tâm động niệm, đều là ác. Lời nói này mới nghe thì cảm giác không vừa ý lắm nhưng xét cho kỹ thì chẳng oan chút nào.

Khi thời tiết nhân duyên chưa đến mà bản thân có năng lực thì vẫn có thể tạo thời tiết nhân duyên sớm hơn. Hôm trước, tôi đến một chỗ bấm huyết, tôi có sẵn chai nước mía, tôi rót ra mời các cụ rồi tôi khuyên các cụ niệm Phật thì các cụ liền niệm. Thời tiết nhân duyên gần chín rồi thì chỉ cần một hành động nhỏ của chúng ta là có thể khiến thời cơ chín muồi.

Hòa Thượng nói: ***“Trong cuộc sống thường ngày, bạn qua lại với mọi người, bạn phải xem tuổi tác của họ, đức hạnh, học vấn, căn tánh của họ, tóm lại mà nói, bạn phải hiểu được căn cơ của họ để từ đó, bạn dùng cách nào đó giúp họ tiếp cận.”*** Nếu họ có thể tiếp cận được Phật pháp thì chúng ta dùng Phật pháp nói cho họ nghe. Nếu như họ không thích nghe Phật pháp mà muốn làm thế nào để có gia đình hạnh phúc, con cháu ngoan hiền thì chúng ta nói cho họ chuẩn mực Thánh Hiền. Nhà Phật gọi đây là ứng cơ nói pháp, nghĩa là tùy căn tánh của

chúng sinh mà nói pháp. Điều tệ hại nhất là chúng ta mang một phương cách cũ rích để nói cho người khác nghe trong khi chính chúng ta còn chưa hiểu thấu rõ ràng, chưa làm được tốt. Điều chúng ta cần chú ý là muốn tùy cơ thuyết giáo là phải có đủ năng lực, có trí tuệ.

Thời gian gần đây, tôi thấy lớp Kỹ năng sống rất quan trọng. Người dạy ở những lớp này cũng phải có kỹ năng, đây là điều quan trọng hơn. Hòa Thượng nói rằng tuổi trẻ ngày nay như được nuôi ở trong lồng nên gần như họ thiếu rất nhiều năng lực. Để sống ở thế gian này, chúng ta cần nhiều năng lực, ấy vậy mà mưa họ cũng không biết trú, nắng họ cũng không biết né, cơ thể bất an thì phải biết ăn thứ gì cho phù hợp. Cho nên các thầy cô phải học tập để trau dồi kỹ năng, từ đó mới dạy các con ở các lớp Kỹ năng.

Mấy hôm nay tôi muốn gói bánh để tặng mọi người nhưng lá giong tôi hái được có bề ngang nhỏ xíu. Lá nhỏ thì gói nhỏ, thế là tôi gói bánh Tét mà nhỏ như bánh gù Tây Bắc. Đây cũng là lần đầu tôi phải làm như vậy. Đây chính là kỹ năng. Vậy nếu kỹ năng mà chúng ta không biết thì chúng ta dạy cho người khác cái gì đây. Đã không biết thì chúng ta phải học.

Trong nhà Phật có câu “*Ứng cơ thuyết pháp*” – tùy theo căn tánh, tùy theo tâm tư tình cảm, tùy theo trình độ và đức hạnh mà đưa ra bài học phù hợp nhất. Nếu không làm được điều này thì sẽ là bồn cũ soạn lại, như ông thầy bốc sẵn vài trăm thang thuốc. Người bệnh nào đến cũng đưa thuốc đó uống, đau bụng, đau đầu, đau chân cũng uống thuốc đó. Đến lúc hỏi vì sao không khỏi? Thì lại được trả lời là: “*Vì nhà người mắc bệnh không đúng theo thuốc!*” Thực tế, Phật pháp đến bất cứ đâu đều được người dân tiếp nhận vì Phật pháp phù hợp với căn tánh, với cái thấy, cái biết, cái nhìn của con người.

Hòa Thượng nói: “***Ngay trong cuộc sống thường ngày, khi qua lại với người, bạn nên xem tuổi tác, người nhỏ tuổi nên nghe điều gì, người cao tuổi nên nghe điều gì, người có đức hạnh hay người có học vấn nên nghe điều gì. Tóm lại mà nói, phải hiểu được căn tánh của chúng sanh để nói pháp.***” Nghĩa là nói những việc cần cho người nghe chứ không phải cứ nói, ai hiểu thì hiểu, không hiểu thì thôi. Hiện tại, chúng ta đang phiên dịch bộ Tịnh Độ Đại Kinh. Ban đầu tôi định cùng mọi người đọc bộ này nhưng đến buổi sáng chuẩn bị học, tôi có cảm nhận là bộ Kinh này chưa phù hợp với căn cơ của mọi người. Tôi đã

chuyển sang học cùng mọi người bộ sách Phật học Thường thức để bổ sung những gì cần biết, nên biết, để biết ngay trong cuộc sống thường ngày.

Cách đây hai, ba hôm, chúng ta cùng học đến bài Phật Bồ Tát có nhập thân để độ chúng sanh hay không? Nhiều người tự nhận là Phật Bồ Tát, trong khi đa phần đều là yêu ma quỷ quái. Cho nên, chúng ta phải hiểu một thường thức rằng: Phật Bồ Tát không bao giờ tự xưng như vậy và nếu có nhập thân thì hành nghi, lời nói việc làm của người đó luôn phải tương ứng với Phật. Việc ứng cơ, biết được căn cơ của người là quan trọng.

Hòa Thượng nói: ***“Nếu bạn muốn phát tâm hoằng dương Phật pháp, vậy thì nơi nơi chốn chốn, trên tàu, trên máy bay, bất cứ nơi đâu cũng đều có cơ hội để hoằng dương Phật pháp.”*** Tôi đi trên máy bay thì tặng cho người ngồi cạnh và đi ăn bánh xèo thì tặng cho người bán hàng những hộp rau thủy canh. Đây là cơ hội hoằng dương Phật pháp và nơi nơi chốn chốn đều có cơ hội này. Hôm qua, lá dong, dừa khô, lá thơm, lá dừa đều thiếu, vậy mà tôi vẫn có thể gói bánh tặng cho mọi người. Đây chính là nỗ lực làm lợi ích cho chúng sanh. Hòa Thượng nhắc đến cụm từ ***“sứ mạng cảm”*** trong đó, cảm là cảm giác, cảm nhận, cảm ngộ và sứ mạng là sứ mạng hoằng dương Phật pháp, lợi ích chúng sanh.

Ngoài việc xem căn tánh của chúng sanh, Hòa Thượng nói: ***“Những người đang may mắn, đang đặc ý thì nói gì cho họ nghe. Còn những người đang thất ý, buồn chán, mất niềm tin thì chúng ta phải làm cách gì để giúp đỡ họ”***. Qua đây chúng ta thấy người muốn hoằng dương Phật pháp, không thể để mình có ba tâm hai ý. Người như thế chỉ làm tổn hại Phật pháp, tổn hại chúng sanh.

Hòa Thượng tiếp lời: ***“Khi bạn giúp đỡ chúng sanh tâm của bạn phải thanh tịnh, phải bình đẳng. Đây là điều quan trọng.”*** Thanh tịnh là vô tư vô cầu, không có ý riêng khi giúp đỡ chúng sanh. Thanh tịnh không cần phải khoe khoang thậm chí ***“việc tốt cần làm nên làm không công không đức”***. Bình đẳng là gì? Là trước đây, người ta từng hãm hại gây bất lợi cho mình không chỉ là kẻ quen người lạ, hôm nay họ gặp khổ nạn thì mình vẫn toàn tâm toàn lực giúp đỡ. Điều này cho thấy tâm từ bi của nhà Phật rất rộng lớn. Nhà Phật có câu: ***“Oán thân bình đẳng”*** – bình đẳng được độ, bình đẳng đối đãi. Muốn làm được việc này phải có thời gian công phu lâu dài.

Hòa Thượng khẳng định: ***“Không thể nói quá khứ, người này đã hại ta, hiện tại nhà người hết vận may rồi, đây là nhà người chịu quả báo. Nếu chúng ta có thái độ này, không chịu giúp đỡ họ, chúng ta không có tư cách làm đệ tử của Phật mà tương lai còn nhận quả báo y như họ vậy.”*** Chỉ có Hòa Thượng mới nói thẳng thắn như vậy vì đa phần, khi được nhắc như thế này, những câu nói chạm tự ái sẽ khiến học trò bỏ đi hết. Như thế cũng tốt vì những người như thế ở bên ta, cũng chỉ làm hại ta. Nếu nói những lời dễ nghe, vừa lòng để họ ở lại thì như thế chỉ là trọng hình thức, không trọng thực chất. Thực chất là đức hạnh của chính mình. Nếu chính mình không tu học thì chẳng có đức hạnh, chẳng có tư cách làm đệ tử Phật. Bà Cư sĩ Hứa Triết từng hỏi Hòa Thượng khi Ngài quy y cho bà rằng: ***“Con có đủ tư cách làm đệ tử của Phật không?”***

Hòa Thượng tiếp lời: ***“Thân làm đệ tử của Phật nhìn thấy người khác gặp khổ nạn, không cần người khác phải mở miệng cầu xin cứu giúp, chúng ta chủ động giúp đỡ họ. Ta đợi người khác mở miệng là sai rồi, trừ khi chúng ta không biết, còn nếu chúng ta biết người khác gặp khổ nạn, chúng ta chủ động cứu giúp họ.”*** Nếu chúng ta không làm như thế này thì chúng ta không phải là người học Phật. Như thế mới phù hợp với lời thệ nguyện: ***“Chúng sanh vô biên thệ nguyện độ”*** – tất cả chúng sanh đều bình đẳng được độ.

Bên cạnh đó, chúng ta phải có tín tâm kiên cố mới làm được việc này. Vì sao? Vì chúng sanh vốn vong ân bội nghĩa. Họ cho dù tiếp nhận ân đức của chúng ta, họ cũng chẳng nhớ. Cho nên Hòa Thượng mới nhắc: ***“Việc tốt cần làm nên làm, không công không đức!”*** Chúng ta đừng vì sự phản trắc của họ mà thối tâm thì không thực hành được con đường Bồ Tát đạo của chính mình. Hòa Thượng bốn ba trên khắp thế giới đối diện với cả học trò tâm phúc và phản phúc nên Ngài cũng nhắc nhở: ***“Việc tốt lắm dày vò”***.

Hòa Thượng nói: ***“Phật biết căn bệnh trầm kha của chúng sanh cho nên Phật dạy chúng ta: “Không nhớ việc ác xưa và không ghét người ác”. Cho dù họ là người ác mà ngày nay họ gặp khổ nạn, chúng ta lập tức cứu giúp họ. Cứu nạn là việc cấp tốc, chúng ta nhất định ghi nhớ lời giáo huấn của Phật, vậy thì chúng ta mới nâng cao đức hạnh, nâng cao linh tánh của chính mình.”*** Chúng ta có căn bệnh trầm kha là đối với người từng làm chướng ngại mình thì mình ghét thậm chí năm năm, 10 năm vẫn còn để bụng. Đây chính là tập khí xấu

ác khó khăn nhất mà chúng ta phải loại trừ. Trong trường hợp này, chúng ta phải biết quán chiếu rằng chúng ta được học chính quy mà còn xấu ác như vậy. Họ chưa được học một cách chính quy, thì những việc xấu ác mà họ làm là việc bình thường. Chúng ta phải có tư duy này, người không được dạy thì làm việc sai lầm là đương nhiên.

Chúng ta phải đặc biệt ghi nhớ lời dạy của Hòa Thượng trong bài học hôm này. Ngài khẳng định thân là đệ tử của Phật và muốn phát tâm hoằng dương Phật pháp thì phải nỗ lực mà làm. Mọi khó khăn chướng ngại không làm chúng ta quên đi sứ mạng cảm này. Hoằng dương Phật pháp là vì chúng sanh chân thật có lợi ích chứ không phải vì lợi ích của chính mình./.

Nam Mô A Di Đà Phật

Chúng con xin tùy hỷ công đức của Thầy và tất cả các Thầy Cô!

Nội dung chúng con ghi chép lời giảng của Thầy có thể còn sai lầm và thiếu sót. Kính mong Thầy và các Thầy Cô lượng thứ, chỉ bảo và đóng góp ý kiến để tài liệu học tập mang lại lợi ích cho mọi người!